

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **E.**, občianske združenie, R., IČO: X., proti žalovaným **1/ M., a.s.**, R., IČO: X., **2/ F., B.**, IČO: X., **3/ E., a.s.**, B., IČO: X., **4/ S., a.s.**, K., IČO: X., **5/ I., a.s.**, K., IČO: X., o náhradu škody, vedenej na Okresnom súde Ružomberok pod sp. zn. 6 C 125/2006, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 28. septembra 2006 sp. zn. 8 Co 412/2006 v spojení s opravným uznesením z 13. septembra 2007 sp. zn. 8 Co 412/2006, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobcu **o d m i e t a .**

Žalovaným náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Ružomberok uznesením zo 6.7.2006 č.k. 6 C 125/2006-34 podanie navrhovateľa zo dňa 2.5.2006, doručené Okresnému súde Ružomberok 1.5.2006 v časti, v ktorej sa domáhal, aby žalovaní boli povinní spoločne vyplatiť navrhovateľovi súdneho konania náhradu škody, ktorá bola spôsobená fyzickým osobám, ktoré v čase od 20.9.1996 do 31.12.1998 boli zamestnancami obchodnej spoločnosti S., a.s., odmietol. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že hoci žalobcu formou uznesenia vyzval na doplnenie neúplného podania z 2.5.2006 o uvedenie rozsahu náhrady škody, ktorej sa od žalovaných domáha a určil primeranú lehotu, žalobca podanie v tomto smere nedoplnil. Keďže predmet konania musí byť určitý už v čase podania návrhu, dospel k záveru, že sa jedná o taký nedostatok, pre ktorý nemožno v konaní pokračovať. Podanie žalobcu preto odmietol (§ 43 ods. 2 O.s.p.).

Krajský súd v Žiline uznesením z 28. septembra 2006 sp. zn. 8 Co 412/2006 v spojení s opravným uznesením z 13. septembra 2007 na odvolanie žalobcu uznesenie okresného súdu potvrdil a rozhodol o trovách odvolacieho konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že podanie žalobcu z 2.5.2006 a ani jeho doplnok z 20.6.2006 v časti, ktorou sa žalobca domáhal náhrady škody, neobsahovalo jednu z podstatných náležitostí návrhu na začatie konania a to vyčíslenie ním uplatnenej náhrady škody. Vychádzal z právneho názoru, že presné a určité vyjadrenie nároku v petite návrhu má význam v tom, že súd nesmie navrhovateľovi prisúdiť niečo iné, než čoho sa domáha. Ak sa preto žalobca domáhal žalobou aj náhrady škody, bol povinný jej rozsah špecifikovať a vyčísliť už v ním podanom návrhu. Keďže tak neurobil, hoci ho okresný súd na doplnenie jeho podania vyzval a poučil, ako treba doplnenie urobiť, okresný súd správne v súlade s ustanovením § 43 ods. 1 a 2 O.s.p. jeho podanie odmietol. Dovolanie proti svojmu potvrdzujúcemu uzneseniu nepripustil z dôvodu, že v danej veci sa nejedná o rozhodnutie odvolacieho súdu zásadného významu.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal včas dovolanie žalobca. Navrhol rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež okresného súdu zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu Ružomberok na ďalšie konanie. Uviedol, že návrh na začatie konania obsahoval všetky rozhodujúce skutočnosti, z ktorých vyvodzoval svoj nárok na náhradu škody, ako aj podrobnú právnu argumentáciu. Je z neho zrejmé, že škoda zamestnancov S., a.s., R., predstavuje nevyplatený podiel na zisku. Z návrhu na začatie konania preto nepochybne vyplýva, čoho sa domáha a čo ním sleduje. Určenie výšky škody „prenechal“ na znalecké dokazovanie jednak preto, že nemá prístup k účtovným a iným podkladom a tiež z dôvodu, že pre vyčíslenie uplatňovanej náhrady škody sú potrebné odborné ekonomické znalosti. Nemožno preto akceptovať právny názor súdov nižších stupňov, že jeho návrh, ktorým uplatňoval náhradu škody, je neúplný a že pre tento nedostatok nemožno v konaní pokračovať. Neprijateľnosť takejto aplikácie práva spočíva aj v tom, že počas súdneho konania môže navrhovateľ v súlade s procesnoprávnou dispozičnou zásadou meniť výšku uplatňovanej náhrady škody, vrátane späťvzatia návrhu na súdne konanie. Uvedená aplikácia súdmi nižších stupňov zaznáva možnosť v priebehu súdneho konania, v závislosti na preukázaní skutkového stavu veci, meniť návrh navrhovateľom súdneho konania, čo je v rozpore s princípmi občianskoprávneho konania. Týmito nesprávnymi rozhodnutiami mu súdy nižších stupňov zabránili domáhať sa jedného zo základných ľudských práv, a to práva vlastníť majetok v zmysle čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a súčasne mu tiež odňali možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Žalovaný 3/ vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu uviedol, že postupom prvostupňového ani odvolacieho súdu nebola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom a nejedná sa ani o nesprávne právne posúdenie veci. Dovolanie preto podľa § 237 písm. f/ nie je prípustné a nie je ani naplnený dovolací dôvod uvedený v § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. Navrhol preto dovolanie žalobcu odmietnuť, resp. zamietnuť a priznať žalovanému 3/ náhradu trov dovolacieho konania.

Ostatní žalovaní sa k dovolaniu žalobcu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal účastník konania, skúmal predovšetkým jeho prípustnosť. Dospel pritom k záveru, že dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V posudzovanej veci žalobca dovolaním napadol rozhodnutie odvolacieho súdu vydané vo forme uznesenia.

Podmienky prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydaného v tejto procesnej forme sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 239 O.s.p.

Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo zmenené uznesenie súdu prvého stupňa.

Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak

- a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu,
- b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia,
- c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

V posudzovanej veci odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa odmietol podanie žalobcu v zmysle § 43 ods. 2 O.s.p. Dovolanie žalobcu teda nesmeruje proti takému uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým by bolo zmenené uznesenie súdu prvého stupňa. Dovolanie podľa § 239 ods. 1 O.s.p. preto nie je prípustné. Nejedná sa ani o uznesenie, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm. a/ O.s.p.) a ani o prípady prípustnosti dovolania podľa písm. b/ a c/ ustanovenia § 239 O.s.p. Dovolanie preto ani podľa § 239 ods. 2 O.s.p. neprichádza do úvahy.

Podľa § 237 písm. f/ O.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

V ustanovení § 237 O.s.p. sú vymenované vady, ktoré sú dôvodom prípustnosti dovolania smerujúceho proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu. Dovolací súd, vzhľadom na zákonnú povinnosť vždy na tieto vady konania prihliadnuť, preskúmal prípustnosť dovolania aj z hľadísk tam uvedených. Osobitne sa zaoberal námietkou dovolateľa, že konanie trpí vadou uvedenou v § 237 písm. f/ O.s.p.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle tohto ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O takú vadu konania ide aj vtedy, ak súd odmietne podanie, hoci pre také rozhodnutie nie sú dané zákonné dôvody.

Podľa § 42 ods. 3 veta prvá O.s.p. pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované.

Podľa § 79 ods. 1 O.s.p. konanie sa začína na návrh. Návrh má okrem všeobecných náležitostí (§ 42 ods. 3) obsahovať meno, priezvisko, bydlisko účastníkov, prípadne ich zástupcov, údaj o štátnom občianstve, pravdivé opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov, ktorých sa navrhovateľ dovoľáva, a musí byť z neho zrejmé, čoho sa navrhovateľ domáha. Ak je účastníkom právnická osoba, návrh musí obsahovať názov alebo obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo, ak je pridelené. Ak je účastníkom zahraničná osoba, k návrhu musí byť pripojený výpis z registra alebo z inej evidencie, do ktorej je zahraničná osoba zapísaná. Ak je účastníkom fyzická osoba oprávnená podnikat', návrh musí obsahovať obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo, ak je pridelené. Ak je účastníkom štát, návrh musí obsahovať označenie štátu a označenie príslušného štátneho orgánu, ktorý bude za štát konať. Ak sa návrh týka dvojstranných právnych vzťahov medzi žalobcom a žalovaným (§ 90), nazýva sa žalobou.

Podľa § 43 ods. 1 O.s.p. sudca alebo poverený zamestnanec súdu uznesením vyzve účastníka, aby nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné podanie doplnil alebo opravil v lehote, ktorú určí, ktorá nemôže byť kratšia ako desať dní. V uznesení uvedie, ako treba opravu alebo doplnenie vykonať.

Podľa § 43 ods. 2 O.s.p. ak účastník v lehote podľa odseku 1 podanie neopraví alebo nedoplní a pre uvedený nedostatok nemožno v konaní pokračovať, súd odmietne podanie, ktoré by mohlo byť podľa svojho obsahu návrhom na začatie konania. Ak bolo podanie doplnené alebo opravené v celom rozsahu v súlade s uznesením podľa odseku 1 najneskôr do uplynutia lehoty na podanie odvolania proti uzneseniu o odmietnutí podania, o odvolaní proti tomuto uzneseniu môže podľa § 210a rozhodnúť súd, ktorý ho vydal.

Aké náležitosti má obsahovať návrh na začatie konania, vyplýva z ustanovení § 79 ods. 1 a § 42 ods. 3 O.s.p. Žalobný návrh musí byť, okrem iného, jasný a určitý a musí z neho vyplývať, čoho sa navrhovateľ domáha. V prípade, že sa navrhovateľ domáha svojho nároku

žalobou o splnenie povinnosti (§ 80 písm. b/ O.s.p.) a predmetom žaloby je peňažné plnenie, musí byť v žalobnom návrhu presne uvedená aj peňažná suma, ktorú navrhovateľ požaduje, t.j. uplatnený peňažný nárok musí byť konkretizovaný, pokiaľ ide o výšku. Súdu totiž od začatia konania musí byť jasné, o čom má konať a vecne rozhodnúť. Okrem toho, uplatnenou sumou je v konaní a v rozhodovaní viazaný a môže sa od nej odchyliť iba v prípadoch uvedených v ustanovení § 153 ods. 2 O.s.p. Treba zdôrazniť, že navrhovateľ nie je zbavený povinnosti podať riadny žalobný návrh ani v prípade, že nemá podklady potrebné pre presné vyčíslenie ním požadovaného peňažného plnenia (tieto sa nachádzajú u odporcu, ktorý nie je ochotný poskytnúť mu súčinnosť) a ani v prípade, že výška peňažného plnenia závisí od znaleckého posudku. Ide teda o podstatnú náležitosť žalobného návrhu, nedostatok ktorej bráni pokračovaniu v konaní. Ak predmetom žaloby o splnenie povinnosti je peňažné plnenie, neúplnosť žalobného návrhu spočívajúcu v tom, že navrhovateľ neuvedie sumu, zaplataenia ktorej sa domáha, treba preto považovať za taký nedostatok, pre ktorý nemožno v konaní pokračovať. V takomto prípade je povinnosťou súdu pokúsiť sa neúplnosť žaloby, ako odstrániteľný nedostatok konania, postupom podľa § 43 ods. 2 O.s.p. odstrániť. V prípade, že navrhovateľ tento nedostatok neodstráni, neostáva súdu iné, než podanie, ktoré by mohlo byť podľa svojho obsahu návrhom na začatie konania, odmietnuť.

V posudzovanej veci z podania žalobcu z 2.5.2006, označeného ako návrh na súdne konanie, okrem iného vyplýva, že sa ním domáhal náhrady škody, ktorá mu mala vzniknúť nevyplatením jeho podielu na zisku. V petite tohto návrhu síce uviedol, že žiada, aby súd uložil žalovaným spoločne povinnosť zaplatiť mu náhradu škody, avšak jej rozsah nevyčíslil. Súd prvého stupňa sa správne pokúsil v spolupráci so žalobcom výzvou urobenou formou uznesenia tento nedostatok odstrániť. Hoci žalobca na jeho výzvu reagoval podaním z 20.6.2006, tento nedostatok neodstránil. Keďže ide nepochybne o žalobu o splnenie povinnosti, ktorej predmetom je peňažné plnenie, súdy nižších stupňov dospeli k správne záveru, že neuvedenie sumy, ktorej sa žalobca domáhal, je takým nedostatkom, pre ktorý nemožno v konaní pokračovať. Okresný súd a nadväzne naň aj krajský súd rozhodli preto v súlade so zákonom, keď okresný súd podanie žalobcu z 2.5.2006, doručené Okresnému súdu Ružomberok 1.5.2006 v časti, v ktorej sa domáhal, aby žalovaní boli povinní spoločne vyplatiť mu náhradu škody, podľa § 43 ods. 2 O.s.p. odmietol a krajský súd jeho rozhodnutie ako vecne správne potvrdil. Týmto postupom súdy nižších stupňov neodňali žalobcovi možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. tak, ako to nesprávne tvrdil žalobca.

Keďže prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. a v dovolacom konaní nevyšlo najavo, že by konanie na súdoch nižších stupňov bolo postihnuté či už žalobcom výslovne tvrdenou procesnou vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p., alebo ďalšími vadami uvedenými v tomto ustanovení, Najvyšší súd Slovenskej republiky jeho dovolanie podľa § 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný.

Žalovaní mali v dovolacom konaní úspech, preto im patrí právo na náhradu trov konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 4 veta prvá O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalovanému 3/ v dovolacom konaní síce trovy vznikli, ale neboli mu priznané. Dovolací súd z hľadiska náhrady trov dovolacieho konania na jeho podanie z 12.6.2006 neprihliadol, keďže žalovaný 3/ trovy právneho zastúpenia nevyčíslil a iné trovy zo spisu nevyplývajú. Ostatným žalovaným trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že im v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. júna 2008

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: